

PRAKSISOVERSIGT · ANKESTYRELSEN

Praksisoversigt over samvær og kontakt med anbragte børn

Ankestyrelsens praksis om regulering, begrænsning og afbrydelse af samvær efter barnets lov §§ 103-106

Version 1 · Opdateret 29. maj 2026 · 18 afgørelser · 2000-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Denne praksisoversigt samler Ankestyrelsens principmeddelelser om regulering, begrænsning og afbrydelse af samvær og kontakt mellem anbragte børn/unge og deres forældre og netværk efter barnets lov §§ 103-106 (tidligere serviceloven § 71). Omdrejningspunktet er kompetencefordelingen mellem kommunen, der fastsætter omfang og vilkår, og børne- og ungeudvalget, der alene kan begrænse kontakten til sjældnere end hver fjerde uge, etablere overvåget samvær eller afbryde forbindelsen. Ankestyrelsen er øverste administrative klageinstans og kan både stadfæste, ændre, ophæve, hjemvise og træde i udvalgets sted. Oversigten inddrager desuden den parallelle domstolspraksis, hvor Ankestyrelsens afgørelser om anbringelse og samvær indbringes for familieretten og landsretten og i sidste ende kan munde ud i adoption uden samtykke.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ankestyrelsen accepterer, at kommunen kan fastsætte både omfanget OG konkrete vilkår for samvær – sted, hvem der varetager omsorgen under samværet, og fx forbud mod båndoptagelse – når det hviler på en konkret, individuel vurdering med særlig vægt på barnets bedste og formålet med anbringelsen (princip 40-23).
- 02** Ankestyrelsen afviser, at kommunen kan fastsætte samvær eller kontakt sjældnere end én gang hver fjerde uge; en sådan begrænsning sidestilles med afbrydelse og kan kun besluttes af børne- og ungeudvalget (princip 23-24 og 37-22).
- 03** Ankestyrelsen kræver, at børne- og ungeudvalget ved stærkt begrænset samvær selv fastsætter periode, hyppighed OG interval og ikke må delegere denne fastsættelse til kommunen (princip 27-24).
- 04** Ankestyrelsen fortolker 'anden kommunikation' bredt, så sms, sociale medier, smartwatch/Apple Watch, gaver og levende billeder alle er omfattet af afbrydelseskompetencen (princip 23-24).
- 05** Ankestyrelsen kan af egen drift afbryde eller overvåge kontakt ved viden eller formodning om overgreb, og denne afgørelsesgrund er tilstrækkelig uafhængigt af vurderingen af barnets sundhed og udvikling (princip 23-24, barnets lov § 105, stk. 2).

- 06** Ankestyrelsen kræver, at barnet inddrages ved samtale eller anden direkte kontakt før samværsafgørelser; kravet er en garantiforskrift, hvis tilsidesættelse som udgangspunkt medfører ugyldighed (princip 8-25 og 9-25).
- 07** Ankestyrelsen accepterer kun fravigelse af direkte kontakt i helt særlige tilfælde – barnets alder eller risiko for unødigt belastning – og kræver, at barnets holdning så tilvejebringes på anden vis, fx ved observation (princip 9-25).
- 08** Ankestyrelsen accepterer en forlænget genbehandlingsfrist på op til 3 år for ufødte børn og børn under 1 år, når forældrenes vanskeligheder er omfattende og varige, og hensynet til barnets kontinuitet afgørende taler for det (princip 22-24).
- 09** Ankestyrelsen træder i børne- og ungeudvalgets sted og fastsætter selv samværet (fx hver sjette måned), når udvalget har begået en kompetence- eller sagsbehandlingsfejl.
- 10** Ankestyrelsen lægger gennemgående vægt på barnets konkrete reaktioner på samværet – alarmeredskab, søvnforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd, loyalitetskonflikter og retraumatisering – som afgørende for, om kontakten skal begrænses.

Kompetencefordelingen: kommunen regulerer, børne- og ungeudvalget afbryder

§ 1

Barnets lov §§ 103-106 viderefører med sproglige justeringer den tidligere [serviceloven § 71](#) og hviler på et grundprincip om, at det anbragte barn har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, og at kommunen skal sørge for, at forbindelsen holdes ved lige, jf. [barnets lov § 103, stk. 1](#) og [§ 103, stk. 3](#). Kompetencen til at gribe ind i denne ret er delt i to spor:

Myndighed	Kompetence	Hjemmel
Kommunen	Tilrettelæggelse, omfang og udøvelse, vilkår, støttet samvær (med samtykke) og suspension efter barnets anmodning	§ 104
Børne- og ungeudvalget	Overvåget samvær, afbrydelse af forbindelse, hemmeligholdelse af anbringelsessted – samt enhver begrænsning til sjældnere end hver fjerde uge	§ 105

Ankestyrelsen har i en sammenhængende række principmeddelelser trukket grænsen mellem de to spor skarpt op: kommunens almindelige regulering af samvær (**princip 40-23**), grænsen mod afbrydelse (**princip 37-22** og **23-24**) og udvalgets pligt til selv at fastsætte rammerne ved stærkt begrænset samvær (**princip 27-24**). Inden der træffes afgørelse om ændret samvær, skal kommunen efter [§ 106](#) indhente en udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.

De processuelle rammer for udvalget følger af [bekendtgørelse om forretningsorden for børne- og ungeudvalgene](#), hvorefter også den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, har ret til at se sagens akter og udtale sig i sager efter § 105. Allerede i den ældre **C-45-00** tiltrådte Ankestyrelsen – og efterfølgende Vestre

Landsret – afgørelser om overvåget samvær og kontrol med børnenes kommunikation truffet af et udvalg, hvor en retsassessor lovligt fungerede som juridisk mødeleder; jf. [C-45-00](#).

LOV

[Barnets lov § 103, stk. 1](#)
[Barnets lov § 104](#)
[Barnets lov § 105](#)
[Barnets lov § 106](#)
[Lov om social service § 71](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Børne- og ungeudvalgets kompetence ved stærkt begrænset samvær – krav om fastsættelse af periode, hyppighed og interval	16.12.2024
	Ankestyrelsen · Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence	01.01.2024
	Ankestyrelsen · Kommunens adgang til at fastsætte konkrete vilkår for samvær med anbragte børn	01.01.2023
	Ankestyrelsen · Kompetence til at fastsætte hyppighed af samvær, når det begrænses til mindre end én gang om måneden	01.01.2022
	Ankestyrelsen · Retsassessor var kompetent som mødeleder i Børn og unge-udvalget ved enedommerembede	01.01.2000

Kommunens adgang til at fastsætte omfang og konkrete vilkår (princip 40-23)

Efter [barnets lov § 104, stk. 2](#) skal kommunen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kan fastsætte nærmere vilkår. I [principmeddelelse 40-23](#) fastslog Ankestyrelsen, at kommunens kompetence ikke kun omfatter omfanget, men også den praktiske afvikling:

Kommunens adgang til at fastsætte vilkår for samværet betyder, at kommunen kan regulere samværets praktiske afvikling ved fx at træffe afgørelse om, hvor og hvordan samværet mellem et anbragt barn eller ung og forældre og netværk skal foregå.

Sagen angik et spædbarn anbragt i pleje umiddelbart efter fødslen. Ankestyrelsen stadfæstede vilkår om samvær **1 time hver tredje uge**, at plejeforældrene varetog den primære omsorg (mad, skiftning, trøst), og at samværet ikke blev forlænget, selv om barnet sov – fordi barnet udviste risikotegn ved kontakten og trak sig ind i sig selv, og fordi forældrene havde svært ved at efterleve vejledning om barnets sikkerhed og pleje.

Forarbejderne til § 104 afgrænser, hvilke vilkår kommunen kan stille. Kommunen kan bestemme, at samværet skal foregå et bestemt sted (fx anbringelsesstedet eller et neutralt sted), at forældrene ikke må være påvirket af alkohol eller stoffer, og at samværet ikke må optages på bånd, hvis det forstyrrer eller er til gene for barnet. Derimod kan kommunen ikke opstille vilkår om fx indtagelse af antabus og kan ikke indskrænke omfanget af samvær alene med den begrundelse, at en person har et misbrug.

Kommunen kan desuden med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år træffe afgørelse om **støttet samvær** med en tredje person til stede, jf. [§ 104, stk. 3](#), og med en ændring af barnets lov med virkning fra 1. januar 2025 er det tydeliggjort i et nyt [§ 104, stk. 4](#), at kommunen efter barnets anmodning kan lade barnets støtteperson være til stede ved samvær med netværket. Endelig kan kommunen på barnets egen anmodning **suspendere** samvær i op til 8 uger, jf. [§ 104, stk. 5](#), uden at det betragtes som en afbrydelse.

LOV

[Barnets lov § 103, stk. 2](#)
[Barnets lov § 104, stk. 2, 3, 5](#)

PRAKSIS	Ankestyrelsen · Kommunens adgang til at fastsætte konkrete vilkår for samvær med anbragte børn	01.01.2023
---------	---	------------

Grænsen til afbrydelse: samvær sjældnere end hver fjerde uge (princip 37-22 og 27-24)

Den centrale kompetencegrænse fremgår af [barnets lov § 104, stk. 6](#) (på tidspunktet for principmeddelelserne § 104, stk. 5, før indsættelsen af nyt stk. 4 pr. 1. januar 2025):

Der kan ikke efter stk. 2 træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang hver fjerde uge ... En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børne- og ungeudvalget efter § 105.

Forarbejderne knytter dette til Ankestyrelsens hidtidige praksis, hvorefter også samvær på **mindre end 45 minutter hver fjerde uge** anses for en afbrydelse, der hører under udvalget.

I [principmeddelelse 37-22](#) havde udvalget besluttet samvær mindre end én gang om måneden, men overladt den præcise hyppighed til kommunen. Det var en væsentlig fejl:

En afgørelse om, at der skal være samvær mindre end én gang om måneden, sidestilles med en afgørelse om afbrydelse af samvær, og skal træffes af børn og unge-udvalget.

I [principmeddelelse 27-24](#) præciserede Ankestyrelsen, at udvalget ved stærkt begrænset samvær selv skal fastsætte alle tre elementer – **periode** (hvor længe afgørelsen gælder), **hyppighed** (antal samvær i perioden) og **interval** (tiden mellem samværerne):

Når børne- og ungeudvalget træffer afgørelse om, at der skal være samvær mindre end én gang hver fjerde uge, skal børne- og ungeudvalget også forholde sig til og træffe afgørelse om periode, hyppighed og interval mellem samvær.

Afgørelsen skal fremgå utvetydigt, så det er klart, hvornår der er samvær, og dette gælder også begivenhedssamvær (fx jul og fødselsdage). I begge sager trådte Ankestyrelsen i udvalgets sted: i 37-22 og i 27-24's sag 1 fastsatte styrelsen selv samvær hver sjette måned, og i 27-24's sag 2 hver tredje måned.

LOV	Barnets lov § 104, stk. 6	Barnets lov § 105	Lov om social service § 71, stk. 3
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Børne- og ungeudvalgets kompetence ved stærkt begrænset samvær – krav om fastsættelse af periode, hyppighed og interval		
	Ankestyrelsen · Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence		
	Ankestyrelsen · Kompetence til at fastsætte hyppighed af samvær, når det begrænses til mindre end én gang om måneden		

Overvåget samvær, afbrydelse og den brede 'anden kommunikation' (§ 105 og princip 23-24)

Når det er nødvendigt af hensyn til barnets sundhed eller udvikling, kan børne- og ungeudvalget for en bestemt periode beslutte, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, at forbindelsen afbrydes, eller at anbringelsesstedet hemmeligholdes, jf. [barnets lov § 105, stk. 1](#). Forarbejderne understreger, hvor indgribende dette er:

Afbrydelse af samvær eller kontakt er et meget alvorligt indgreb. En afgørelse om ikke at måtte have forbindelse med barnet eller den unge vil ... kunne føles som endog mere vidtgående end en afgørelse om at anbringe barnet eller den unge uden deres samtykke.

I [principmeddelelse 23-24](#) fastlagde Ankestyrelsen, at begrebet »brev-, e-mail- eller telefonforbindelse eller anden kommunikation« skal fortolkes meget bredt:

Forbindelsen ... skal forstås som alle former for kontakt, der ikke er fysisk samvær. Det kan f.eks. være kontakt via breve, e-mails, sms, telefonopkald, gaver, sociale medier og digital kommunikation gennem levende billeder og lignende via alle kommunikationsformer og kommunikationsfora.

Konkret stadfæstede Ankestyrelsen afbrydelse af kontakt via **smartenheder som Apple Watch og smartphones** (sag 1) og via **internet og sociale medier** (sag 4), fordi børnene skulle skærmes mod loyalitetskonflikter og negativ, grænseoverskridende påvirkning. I sag 5 blev kommunens afgørelse derimod **hjemvist**, fordi kommunen alene havde tilladt FaceTime-kontakt én gang over flere måneder og dermed reelt havde afbrudt kontakten uden at have kompetencen.

Afbrydelse af egen drift ved overgreb: Efter [§ 105, stk. 2](#) skal udvalget – medmindre særlige forhold taler imod – afbryde eller overvåge samværet ved viden eller formodning om, at samværspersonen har begået overgreb mod et barn eller en ung. I 23-24's sag 3 traf Ankestyrelsen af egen drift afgørelse herom, fordi forælderen tidligere var dømt for vold mod børn; styrelsen fastslog, at **denne afgørelsesgrund er tilstrækkelig uafhængigt af vurderingen af barnets sundhed og udvikling**. Forarbejderne afgrænser overgreb til vold og seksuelle overgreb omfattet af straffelovens kapitel 24-26 samt §§ 210 og 213.

Afbrydelsen angår først og fremmest forældrenes kontakt til barnet; barnets egen ensidige kontakt (fx breve til forældrene) bør ikke automatisk afskæres. Egentlig **kontrol** af brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation kan kun ske efter reglerne i **lov om voksenansvar for anbragte børn og unge § 15**, jf. [voksenansvarsbekendtgørelsen § 16](#), hvorefter »anden kommunikation« omfatter elektronisk kommunikations- og spilleudstyr.

LOV

[Barnets lov § 105, stk. 1, 2](#)[Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge § 15](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence

01.01.2024

§ 5 Hvad Ankestyrelsen lægger vægt på i samværssager

På tværs af principmeddelelserne tegner der sig et fast vurderingsmønster. Ankestyrelsen lægger afgørende vægt på **barnets konkrete reaktioner** på kontakten med forældre og netværk og på, om kontakten i sig selv er skadelig, ikke på forældrenes ønsker. Følgende forhold går igen som udslagsgivende for, at samvær begrænses, overvåges eller afbrydes:

- **Belastningsreaktioner hos barnet:** I [principmeddelelse 37-22](#) reagerede barnet på samvær med øget alarmberedskab, dårligt søvn mønster samt udadreagerende og selvskadende adfærd i dagene efter. At forælderen var kommet i stabil medicinsk behandling ændrede ikke ved barnets særlige beskyttelsesbehov.
- **Begyndende fejludvikling hos spædbørn:** I [principmeddelelse 40-23](#) udviste spædbarnet risikotegn ved kontakten og trak sig ind i sig selv, og forældrene kunne ikke aflæse og imødekomme barnets basale behov.

- **Loyalitetskonflikter, retraumatisering og grænseoverskridende adfærd:** I [principmeddelelse 23-24](#) begrundede behovet for at skærme børnene mod loyalitetskonflikter, retraumatisering og negativ kontakt afbrydelsen.
- **Overgrebshistorik:** Viden eller formodning om vold eller seksuelle overgreb udløser pligten i § 105, stk. 2, jf. ovenfor.

Den bærende afvejning er udtrykt klart i Ankestyrelsens praksis og i forarbejderne: hensynet til barnet vejer tungere end forældrenes ønske om mere og friere samvær. I 40-23 udtalte Ankestyrelsen:

Vi vurderer, at kommunens afgørelse om fastsættelse af samvær mellem barnet og jer, samt vilkårene herfor, er i overensstemmelse med hensynet til barnet og formålet med anbringelsen.

Omvendt kan kommunen ikke begrænse samvær på et udokumenteret grundlag eller alene ud fra forhold hos forælderen (fx misbrug) uden en konkret vurdering af betydningen for barnet, jf. [§ 104, stk. 2](#).

LOV	Barnets lov § 104, stk. 2	Barnets lov § 105, stk. 1	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence		01.01.2024
	Ankestyrelsen · Kommunens adgang til at fastsætte konkrete vilkår for samvær med anbragte børn		01.01.2023
	Ankestyrelsen · Kompetence til at fastsætte hyppighed af samvær, når det begrænses til mindre end én gang om måneden		01.01.2022

§ 6 Inddragelse af barnet som garantiforskrift (§ 5, stk. 3-4; princip 9-25 og 8-25)

Før der træffes afgørelser om samvær, skal barnets holdning og synspunkter tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, jf. [barnets lov § 5, stk. 3](#). I [principmeddelelse 8-25](#) fastslog Ankestyrelsen kravets retlige karakter:

Kravet om inddragelse efter barnets lov har karakter af en garantiforskrift. Manglende overholdelse af kravet indebærer i almindelighed, at afgørelsen bliver ugyldig, medmindre manglen i det konkrete tilfælde har været uden betydning.

Kravet gælder, når afgørelsen har **direkte indvirkning** på barnets forhold – hvilket en samværsafgørelse efter sin natur har, mens afgørelser, der alene vedrører forældrenes økonomi eller støtte til forælderen, som hovedregel falder uden for.

Kun i helt særlige tilfælde kan den direkte kontakt fraviges, jf. [§ 5, stk. 4](#). I [principmeddelelse 9-25](#) afgrænsede Ankestyrelsen dette:

Et helt særligt tilfælde foreligger, hvis barnets alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod inddragelse ved direkte kontakt.

I 9-25's sag 1, der netop angik samvær, **ophævede** Ankestyrelsen kommunens afgørelse, fordi to børn på 8 og 9 år ikke var inddraget direkte, og der ikke var oplysninger om, at de ville blive unødigt belastede af en aldersvarende samtale. Fravigelse blev derimod accepteret over for et 9 måneder gammelt spædbarn (alder) og en svært psykisk

belastet ung (selvskade og selvmordsrisiko) – men selv da skal holdningen tilvejebringes på anden vis, fx ved observation. Selve det indgribende i en samværsbegrænsning skærper kravet om reel inddragelse af barnet.

LOV [Barnets lov § 5, stk. 3, 4](#)

PRAKSIS **Ankestyrelsen** · Krav om inddragelse af barnet (garantiforskrift): Hvornår har en afgørelse direkte indvirkning på barnets forhold? 03.06.2025

Ankestyrelsen · Inddragelse af barnet/ungen: Betingelser for at fravige kravet om direkte kontakt i Barnets lov 03.06.2025

§ 7 Genbehandlingsfrister og den forlængede 3-årsfrist for de mindste børn (princip 22-24 og 13-25)

Samværsregimet hænger tæt sammen med anbringelsens varighed, fordi en lang anbringelse fastholder rammerne for kontakten. Genbehandlingsfristen er som udgangspunkt **1 år** (§ 50, stk. 1) eller **2 år**, hvis barnet har været anbragt inden for det seneste år (§ 50, stk. 2). Undtagelsesvis kan fristen forlænges, når anbringelsesgrundlaget med overvejende sandsynlighed vil bestå, og hensynet til barnet afgørende taler for det, jf. § 50, stk. 5. For **ufødte børn og børn under 1 år** kan fristen dog maksimalt sættes til 3 år.

I [principmeddelelse 22-24](#) forlængede Ankestyrelsen i tre sager fristen fra 1 til 3 år for henholdsvis et ufødt barn, et 2 måneder gammelt og et 11 måneder gammelt barn, fordi forældrenes vanskeligheder (bl.a. skizofreni, varigt nedsat forældreevne, hjerneskade) var omfattende og varige:

Hensynet til C på afgørende måde taler for at forlænge fristen, da A og B meget tidligt i C's liv ikke har kunne sikre hende kontinuitet og tryghed.

Fristfastsættelsen er undergivet et skærpet beslutningskrav. I [principmeddelelse 13-25](#) fastslog Ankestyrelsen, at fravigelse af hovedreglen kræver **kvalificeret flertal** (mindst fire ud af fem medlemmer):

Hvis der ikke kan opnås kvalificeret flertal, skal udvalget træffe afgørelse efter hovedreglen på henholdsvis 1 og 2 år.

Ved **permanent anbringelse** bortfalder genbehandlingsfristen helt, hvis barnet har været anbragt i mindst 3 år og har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet, jf. § 67; Ankestyrelsen stiller her skærpede krav til en psykologisk helhedsvurdering foretaget af en autoriseret psykolog, jf. [principmeddelelse 6-25](#).

LOV [Barnets lov § 50, stk. 1, 2, 5](#) [Barnets lov § 67](#)

PRAKSIS **Ankestyrelsen** · Kvalificeret flertal ved fastsættelse af genbehandlingsfrist for anbringelse uden samtykke efter barnets lov 03.07.2025

Ankestyrelsen · Permanent anbringelse: Krav til psykologisk helhedsvurdering, autoriseret psykolog og indstillingens indhold 21.05.2025

Ankestyrelsen · Forlænget genbehandlingsfrist ved anbringelse uden samtykke for ufødte børn og børn under 1 år 01.01.2024

§ 8 Sagsgang, prøvelse og Ankestyrelsens kompetence til at træde i udvalgets sted

Kommunens afgørelser om samvær efter § 104 påklages administrativt til Ankestyrelsen, mens de mere indgribende afgørelser efter § 105 (overvåget samvær, afbrydelse, hemmeligholdelse) træffes af børne- og ungeudvalget på indstilling fra kommunen og med de retssikkerhedsgarantier, der følger af [bekendtgørelse om forretningsorden for børne- og ungeudvalgene](#) – herunder advokatbistand og ret til aktindsigt og til at udtale sig, også for den forælder uden del i forældremyndigheden, som en § 105-afgørelse angår.

Ankestyrelsens prøvelse er **fuld**: styrelsen kan stadfæste, ændre, ophæve og hjemvise, men kan også **træde i udvalgets sted og selv fastsætte samværet**, når udvalget har begået en kompetence- eller sagsbehandlingsfejl. Det skete i [principmeddelelse 37-22](#) og [principmeddelelse 27-24](#), hvor styrelsen selv fastsatte hyppighed og interval, fordi udvalget uretmæssigt havde delegeret dette til kommunen.

Vesentlige sagsbehandlingsfejl fører til ugyldighed efter et garantiforskrift-synspunkt – det gælder både manglende inddragelse af barnet (princip 8-25 og 9-25), manglende kvalificeret flertal ved fristfastsættelse ([principmeddelelse 13-25](#)) og udvalgets manglende stillingtagen til alle nødvendige elementer i en afgørelse. Ankestyrelsens afgørelser i sager, der har været forelagt udvalget – herunder afgørelser om anbringelse, afbrudt eller overvåget samvær og senere adoption – kan kræves indbragt for familieretten/byretten og ankes herfra til landsretten, jf. afsnittet nedenfor.

LOV	Barnets lov § 105	Barnets lov § 106	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Kvalificeret flertal ved fastsættelse af genbehandlingsfrist for anbringelse uden samtykke efter barnets lov		03.07.2025
	Ankestyrelsen · Børne- og ungeudvalgets kompetence ved stærkt begrænset samvær – krav om fastsættelse af periode, hyppighed og interval		16.12.2024
	Ankestyrelsen · Kompetence til at fastsætte hyppighed af samvær, når det begrænses til mindre end én gang om måneden		01.01.2022
	Ankestyrelsen · Retsassessor var kompetent som mødeleder i Børn og unge-udvalget ved enedommerembede		01.01.2000

§ 9 Fra begrænset samvær til adoption uden samtykke: domstolspraksis og EMRK artikel 8

Ankestyrelsens afgørelser om anbringelse og samvær indbringes løbende for domstolene, og en længerevarende anbringelse med stærkt begrænset eller overvåget samvær kan i sidste ende føre til **adoption uden samtykke** efter [adoptionsloven § 9](#). Domstolene prøver, om der er høj grad af sandsynlighed for, at forældrene varigt – også med støtte – vil være ude af stand til at varetage omsorgen (standarden fra UfR 2019.1565H), og om indgrebet er foreneligt med **Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8**.

Et centralt mønster er, at **positiv udvikling i samværet ikke i sig selv blokerer for adoption**. I [BS-34851/2024-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret adoption, selv om barnet var begyndt at kalde moren »mor«, fordi relationen ikke var »nært og stabilt« og samværet fortsat krævede støtte fra samværskonsulenter og plejeforældre. Tilsvarende fandt Vestre Landsret i [BS-38881/2024-VLR](#), at positive samværsobservationer ikke ændrede den negative prognose, og understregede de skærpede krav ved helt små børn.

I [BS-53321/2024-OLR](#) og [BS-63271/2024-VLR](#) lagde landsretterne vægt på, at samspilsobservationer viste, at kontakten var skadelig for barnets udvikling og trivsel, og at hensynet til kontinuitet og stabilitet talte afgørende for adoption:

Der forelå sådanne helt særlige omstændigheder og tungtvejende hensyn til Barns bedste, at bortadoption uden samtykke var forenelig med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Selv efter en adoptionsbeslutning kan forældre søge samvær efter [forældreansvarsloven § 20a](#); i [BS-27765/2020-VLR](#) bemærkede landsretten – med henvisning til UfR 2019.1565H – at Familieretshuset hurtigst muligt bør tage stilling til, om fortsat samvær er bedst for barnet.

Højesteret har endnu ikke prøvet selve kompetenceafgrænsningen i §§ 104-105, men har i samværssammenhæng fastslået rækkevidden af EMRK artikel 8. I [BS-21907/2025-HJR](#) – der dog udsprang af forældreansvarsloven og ikke af en anbringelse – understregede Højesteret myndighedernes positive forpligtelse til at håndhæve en samværsafgørelse til barnets bedste:

Det forhold, at en forælder nægter at samarbejde omkring samværet, fritager ikke myndighederne fra deres forpligtelser.

LOV	Adoptionsloven § 9, stk. 2, 3, 4	Barnets lov § 47, stk. 1	Forældreansvarsloven § 20a
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret pålægger tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn efter mangeårig modstand fra mor		
	Landsretten · Østre Landsret stadfæster tvangsadoption af spædbarn uden biologiske forældres samtykke		
	Landsretten · Vestre Landsret stadfæster tvangsadoption uden forældrenes samtykke		
	Landsretten · Vestre Landsret stadfæster dom om bortadoption uden samtykke grundet varig mangel på forældreevne		
	Landsretten · Landsretten stadfæster adoption uden samtykke trods positiv udvikling i samvær mellem mor og barn		
	Landsretten · Byrettens dom om tvangsadoption stadfæstes		

§ 10 Sammenfattende linjer i praksis

Praksis på området kan sammenfattes i nogle få bærende linjer:

- **To kompetencespor.** Kommunen tilrettelægger og regulerer samvær efter § 104 og kan fastsætte både omfang og konkrete vilkår ([principmeddelelse 40-23](#)). Alt, der reelt er en afbrydelse – overvåget samvær, afskæring af kontakt eller begrænsning til sjældnere end hver fjerde uge – hører under børne- og ungeudvalget efter § 105.
- **Afbrydelse fortolkes funktionelt og bredt.** Både frekvensgrænsen (sjældnere end hver fjerde uge) og den brede definition af »anden kommunikation« – sms, sociale medier, smartwatch, levende billeder – viser, at Ankestyrelsen ser på indgrebets reelle virkning, ikke på dets form ([principmeddelelse 23-24](#)).
- **Barnets bedste er styrende, og barnet skal høres.** Hensynet til barnets sundhed og udvikling vejer tungere end forældrenes ønsker, og manglende inddragelse af barnet er en garantiforskrift, der kan gøre afgørelsen ugyldig (princip 8-25 og 9-25).
- **Beskyttelse mod overgreb er ufravigelig.** Ved viden eller formodning om overgreb skal udvalget afbryde eller overvåge – om nødvendigt af egen drift (§ 105, stk. 2).
- **Tidsperspektivet skærpes for de mindste.** For ufødte børn og børn under 1 år kan genbehandlingsfristen forlænges til 3 år ([principmeddelelse 22-24](#)), og en lang, stabil anbringelse kan via domstolene ende i adoption uden samtykke, hvor selv positiv samværsudvikling ikke nødvendigvis er nok ([BS-34851/2024-OLR](#)).

Denne oversigt afgrænser sig fra selve [tvangsanbringelsen](#), [adoption uden samtykke](#) og samvær mellem forældre efter forældreansvarsloven ([bopæl og samvær](#)).

LOV	Barnets lov § 104	Barnets lov § 105	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster adoption uden samtykke trods positiv udvikling i samvær mellem mor og barn		24.01.2025
	Ankestyrelsen · Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence		01.01.2024
	Ankestyrelsen · Forlænget genbehandlingsfrist ved anbringelse uden samtykke for ufødte børn og børn under 1 år		01.01.2024
	Ankestyrelsen · Kommunens adgang til at fastsætte konkrete vilkår for samvær med anbragte børn		01.01.2023

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Adoptionsloven § 9	Barnets lov § 5	stk. 3-4
Barnets lov § 50	Barnets lov § 103	
Barnets lov § 104	Barnets lov § 105	

MATERIALE Citerede afgørelser

18 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		1
22.09.2025	Højesteret pålægger tvangsfuldbyrdelse af samvær ved afhentning af barn efter mangeårig modstand fra mor	10032-11747
LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS		5

13.06.2025	Østre Landsret stadfæster tvangsadoption af spædbarn uden biologiske forældres samtykke	10560-12462
22.04.2025	Vestre Landsret stadfæster tvangsadoption uden forældrenes samtykke	10558-12459
05.02.2025	Vestre Landsret stadfæster dom om bortadoption uden samtykke grundet varig mangel på forældreevne	9743-11376
24.01.2025	Landsretten stadfæster adoption uden samtykke trods positiv udvikling i samvær mellem mor og barn	9730-11360
10.11.2020	Byrettens dom om tvangsadoption stadfæstes	2144-2560

ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

12

03.07.2025	Kvalificeret flertal ved fastsættelse af genbehandlingsfrist for anbringelse uden samtykke efter barnets lov	13-25
03.06.2025	Inddragelse af barnet/ungen: Betingelser for at fravige kravet om direkte kontakt i Barnets lov	9-25
03.06.2025	Krav om inddragelse af barnet (garantiforskrift): Hvornår har en afgørelse direkte indvirkning på barnets forhold?	8-25
21.05.2025	Permanent anbringelse: Krav til psykologisk helhedsvurdering, autoriseret psykolog og indstillingens indhold	6-25
16.12.2024	Børne- og ungeudvalgets kompetence ved stærkt begrænset samvær – krav om fastsættelse af periode, hyppighed og interval	27-24
01.01.2024	Særligt høje krav til kommunens indstilling ved anbringelse uden samtykke af ufødt barn umiddelbart efter fødslen (Garantiforskrift)	10-24
01.01.2024	Afbrydelse af kontakt med anbragte børn: Definition af "anden kommunikation" og kompetence	23-24
01.01.2024	Forlænget genbehandlingsfrist ved anbringelse uden samtykke for ufødte børn og børn under 1 år	22-24
01.01.2023	Kommunens adgang til at fastsætte konkrete vilkår for samvær med anbragte børn	40-23
01.01.2022	Kompetence til at fastsætte hyppighed af samvær, når det begrænses til mindre end én gang om måneden	37-22
01.01.2019	Kompetence og krav til afgørelse om ændring af anbringelsessted til sikret institution ved manglende samtykke	24-19
01.01.2000	Retsassessor var kompetent som mødeleder i Børn og unge-udvalget ved enedommerembede	C-45-00